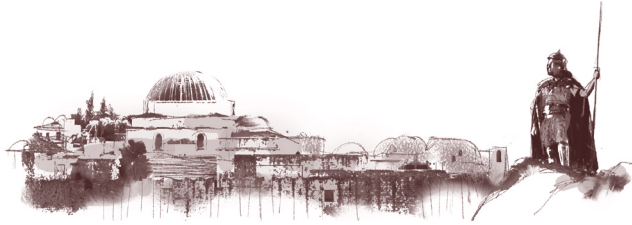

Külső és belső válság

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Bírák 2:1-15; 1Királyok 12:26-31;
2Kronika 33:9-10; Jeremiás 2:1-28; 5:2-3

„Szent volt Izráel az Úrnak, az Ő termésének zsengeje; akik emésztik vala őt, mind vétkeznek vala, veszedelem támada rájuk, azt mondja az Úr” (Jer 2:3).

Ha egy szóval próbálnánk meghatározni az emberiség állapotát a bűnbeesés óta, az a válság kifejezése lenne, aminek a mértékét csak akkor érthetjük meg, ha látjuk, hogy mi vezetett ki belőle: Jézus kereszthalála. A válság nagyon rossz, hiszen végül is szélsőséges eszköz kellett a megszüntetésére: a kereszthalál.

Sok bibliai történet ágyazódik valamilyen válsághelyzetbe. Ez Jeremiás idején sem volt másként. Izrael népének számos külső és belső nehézséggel kellett szembenéznie. Sajnálatos módon az idegen katonai fenyegetettség ellenére a legnagyobb válságok mindig belülről jöttek. A „belülről” meghatározás nem csupán a korrump vezetést és papságot jelentette, amely önmagában is rossz volt, hanem azt is, hogy az emberek szíve megkeményedett, gőgössé vált a bűn és hitehagyás következtében. Visszautasították az Isten által küldött figyelmeztetéseket, amelyek megmentették volna őket a katasztrófától.

A bűn önmagában rossz, de amikor nem fordulunk el tőle, akkor már válságról beszélünk.

RÖVID TÖRTÉNELEM

Amikor Izrael végre elérte az Ígéret Földjét, miután évekig vándorolt a pusztában, nem kellett sokat várni és a gondok megjelentek. Egy új generáció nőtt fel, amely már „nem ismerte az Urat” (Bír 2:10), és lelki válság vette kezdetét, ami sok tekintetben megfertőzte a népet egész történelme során. Ez a válság tette beteggé a keresztény egyházat is.

Olvasd el Bír 2:1-15 verseit! Mi okozta a válságot, és ez milyen módon jelent meg?

A 11. vers azt mondja: „*Izrael fiai azt cselekedték, amit rossznak lát az ÚR*” (RÚF). Ez minden krízis gyökere! Az egyik generáció a másik után egy-egy lépéssel távolodik el Istentől, majd megjelenik a krízis. A honfoglalás után egyéni megoldásokkal, idegen istenek tiszteletével kívánták megszüntetni a válságot. Bűneik következtében egyik válság után jött a másik, de Isten nem mondott le róluk. Bírákat küldött (Bír 2:16), akik megmentették őket pillanatnyi szenvedésüktől.

A bírák kora után a nép életében átmeneti béke és virágzás indult el, amit a „korai királyság” korszakának is neveznek: Saul, Dávid és Salamon uralkodása, amely egy évszázadig tartott. Dávid és Salamon alatt Izrael regionális erővé nőtte ki magát.

A „jó idők” azonban nem tartottak sokáig. Salamon halála után (Kr. e. 931 körül) a nép két részre szakadt: Izrael északon és Júda délen. Salamon hibáztatható főként, aki bölcsessége ellenére számos hibát vétett. „A törzseket hosszú ideje terhelték az előző királyuk zsarnoki intézkedéseiből fakadó súlyos méltánytalanságok. Salamon uralkodásának hitehagyó éveit a pazarlás együtt járt a nép súlyos megadóztatásával és sok megalázó szolgálat kikényszerítésével” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 58. o.). A dolgok már nem voltak ugyanazok Isten választott népe számára. Minden, amit Isten megtiltott nekik és amire figyelmeztette őket, hogy ne tegyék, megtették, és így learatták borzalmas tetteik következményeit.

Gondolj a következő generáció problémáira, akik nem rendelkeznek a korábbi idők értékrendjével és hitével! Miként viszonyulunk mi ehhez a problémához mint egyház? Hogyan tudjuk közvetíteni értékrendünket azok felé, akik követnek minket?

A KÉT KIRÁLYSÁG

A nemzet kettészakadása után a dolgok egyre rosszabbá váltak. Az északi királyságban Jeroboám olyan rettenetes lelki döntéseket hozott, amelyek hosszú távú rossz eredményekhez vezettek.

Olvasd el 1Kir 12:26-31 verseit! Mennyire vakíthatnak el a döntéshozatalunkban a közvetlen körülmények? Mit mondanak el ezek a versek erről?

A király bevezette a bálványimádást, amely a teljes népet katasztrofális helyzetbe hozta. „A Jeroboám uralkodása alatt elkezdődött hitehagyás egyre erősödött, míg végül Izrael országának teljes összeomlását okozta” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 68. o.).

Az országot Kr. e. 722-ben az asszíriai Salmaneszer megszüntette, lakosait birodalma különböző részeibe deportálta. Ebből a fogságból nem volt visszatérés, és egy időre Izrael eltűnt a történelemből (2Kir 17:1-7).

A helyzet nem volt ennyire rossz a déli királyságban, legalábbis a kezdetekben. Azonban az Úr meg akarta őket óvni attól a veszedelemtől, amellyel az északi királyságnak kellett szembenéznie; ezúttal a válság a babiloniaiak felől jött. Sajnálatos módon, néhány kivételtől eltekintve, Júdában is voltak olyan királyok, akik a népet mély hitehagyásba vezették.

Mit mondanak el a következő bibliaversek Júda királyairól? 2Kir 24:8-9, 18-19; 2Krn 33:9-10, 21-23

A borzalmas vezetés ellenére a Biblia prófétai könyveiben, beleértve Jeremiás könyvét is, megtalálhatjuk a próféták üzenetét, akiket Isten azért küldött gyermekeihez, hogy megkísérelje eltéríteni őket bűnös útjukról és hitehagyásuktól, amely az egész nép szívét emésztette. Az Úr nem mondott le népéről, időt és lehetőséget biztosított számukra, hogy gonosz útjukról letérjenek és megmeneküljenek a katasztrófától, amit végül bűneik idéztek elő.

Nagyon nehéz kilépni saját kultúránkból, környezetünkből és objektíven szemlélni magunkat. Igazából ez teljességgel lehetetlen. Miért kell mégis állandóan megvizsgálnunk magunkat a Biblia alapján? Mi más alapelvünk lenne?

KÉT GONOSZ

A körülmények és a háttér ellenére Jeremiás elkezdte prófétai szolgálatát. „Az Úr szava” hangzott felé, ő pedig reménnyel telve szólt, bizva abban, hogy az emberek hallgatni fognak rá és megmenekülnek a fenyegető pusztulástól, rombolástól.

Olvasd el Jer 2:21-28 verseit, majd válaszolj a következő kérdésekre!

Milyen ígéreteket adott Isten a népnek, amikor még hűségesek voltak (lásd 2. és 3. vers)?

Milyen bűnöket követtek el a papok, a lelki vezetők és a próféták (8. vers)?

Milyen módon áltatták magukat az emberek a valós lelkiállapotukkal kapcsolatban (23. és 24. vers)?

Annak ellenére, hogy Ezékiás és Jósiás király vezetése alatt a nép életében voltak lelki reformok, az emberek visszatértek régi szokásaikhoz és mély hi-tehagyásba estek. Jeremiás egész szolgálata alatt nem használt bizonytalan ki-fejezéseket arról, hogy mi a valóság. Különösen érdekesek a próféta szavai Jer 2:13 versében. Az emberek kétféle gonoszságot követtek el: elhagyták az Urat, az élő víz forrását és repedezett kutakat ástak, amelyek nem tartották a vizet. Más szóval, elhagyták az Urat és így mindent elveszítettek. Ezek a kifejezések még inkább értelmet nyernek Jézus szavai által Jn 4:10 versében.

Jer 2:5 szerint az Úr azt mondta, hogy az atyák hiábavalóságok után jártak, és ennek eredményeként „hiabavalókká” lettek. A héber szó mindkét kifejezése a *hbl* szóból származik, amit a *Prédikátor könyve* is „hiabavalóságnak”, „hiúságnak” fordít. Ez ugyanakkor azt is jelenti, hogy „lélegzet” és „pára”. Hogyan tesz „hiabavalókká” a „hiabavalósá-gok után való járás”? Mit jelent ez? Hogyan segít ez a fogalom megérteni azokat, akik néha úgy érzik, hogy életük értelmetlen vagy értéktelen? Milyen választ adunk nekik?

A BABILONI VESZÉLY

A Jeremiás szolgálatát formáló események politikai háttere bizonyos fókig eltűnt a történelemben, mivel sok részletet már nem ismerünk. Azonban a Bibliában még mindig elégséges információt kapunk arról – a régészeti leletek kiegészítésével –, hogy mi is történt ebben az időben. Emberi szemmel nézve úgy tűnhet, hogy senki sem irányította az eseményeket, amikor ezek a népek harcoltak a földért, a hatalomért, de a Biblia mást tanít nekünk.

Olvasd el Jer 27:6 versét! Mire következtetünk ebből?

Júda kis királysága Jeremiás próféta szolgálatának korai évei alatt Babilon, Egyiptom és AsszírIA hatalmi harcának közepén találta magát. Egyiptom igyekezett csapataival biztosítani a régi területek feletti igényét, Izrael és Szíriát birodalmához kívánta csatolni. Azonban Egyiptom Kr. e. 605-ben Karkemisnél döntő vereséget szenvedett Babilontól, és ez utóbbi lett az új világhatalom.

Az új birodalom, Babilon vazallusává tette Izrael; királya, Jójákim hűségesküvel mentette meg az országát. Sokan azonban nem ezt akarták, mivel harcolni szerettek volna és megszabadítani magukat a babiloni elnyomás alól, még akkor is, ha ez nem az Úr akarata volt számukra. Éppen ellenkezőleg, Isten a büntetés eszközeként használta fel Babilont a nemzet hitehagyása miatt.

Olvasd el Jer 25:8-12 verseit! Mi volt Jeremiás üzenete Júda népéhez?

Jeremiás újra és újra figyelmeztette a népet, hogy ami bekövetkezik, az a bűneik miatt lesz, de a vallási vezetők újra és újra elutasították a figyelmeztetéseket. Saját vélekedésük szerint jártak el, és azt hitték, hogy Isten meg fogja őket óvni. Végül is ők nem Isten elhívott népéhez tartoztak?

Mikor történt meg legutóbb veled az, hogy amiben hittél, később nyilvánvalóvá lett, hogy az hamis hit volt? Milyen tanulságot vontál le belőle, hogy ez a jövőben ne történjen meg?

HAMIS ESKÜ

Jer 5:1 versében az Úr azt kéri az emberektől, hogy fussanak végig az utcákon és nézzék meg, „*ha van-e valaki, aki igazán cselekszik, hűségre törekszik, és én megbocsátok neki!*” Ez két történetet juttathat eszünkbe. Az egyik történet egy ókori görög filozófusról szól a Kr. e. IV. századból, név szerint Diogenészről, aki a legenda szerint fényes nappal sétált lámpással a kezében kiáltva, hogy keres egy igaz embert. A másik történetet mindannyian ismerjük és igaznak tartjuk, ez pedig Ábrahám története, amikor Isten azt mondja a pátriárkának, ha talál ötven igaz embert, nem pusztítja el a várost.

Isten Jeremiáson keresztül küldött üzenetének lényege abban állt, hogy felfedje, mennyire elterjedt a bűn és a hitehagyás a népe között. Nem akadt szinte senki sem, aki kereste az igazságot és annak megfelelően cselekedett volna. A hűségesek nagyon kevesen voltak.

Olvasd el Jer 5:2-3 versét! Mit mondanak el e versek arról, hogy mennyire romlottak el a dolgok (lásd 3Móz 19:12)?

E versek olyan lényeges dolgot említenek meg, amelyek megjelennek az egész könyvben. Bármilyen mélyre süllyedt bűneibe a nép, sokan úgy vélték, hogy hűségesen követik az Urat. A nevét mormolták, de „hamisan”, a „hűség, egyenesség és igazság” helyett, amit az Úr parancsolt nekik (Jer 4:2). Az intő jelekre nem figyeltek az emberek, úgy élték mindennapjaikat, vallásos életüket, mintha minden rendben lenne közöttük és Isten között, de valójában semmi sem volt rendben.

Tévedésük és megcsalásuk mélysége Jer 7:4 versében látható, ahol az emberek hamis vigaszt kerestek ezekben a szavakban: „*HEKAL YHVH HEKAL YHVH HEKAL YHVH HEMMA!* („Az Úr temploma, az Úr temploma, az Úr temploma ez!”) Mintha a templom birtoklására lenne szükségük, hogy ezáltal biztosítsák: minden rendben van az életükben. Megtörténik, hogy válságban vagyunk, de amikor krízisben élünk és ezt nem ismerjük fel, az még reménytelenebb helyzet.

Mi mint adventisták - azokkal a csodálatos igazságokkal, amelyekkel rendelkezünk -, hogyan lehetünk biztosak abban, vajon nem válunk-e ugyanannak a megtévesztésnek az áldozataivá: amikor elhiszük, hogy különleges elhívásunk elég a megváltásra?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Ne tegyetek úgy, ahogyan ma itt még megtehetjük, mindenki ahogyan jönak látja” (5Móz 12:8, RÚF). „Ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, megtartván minden ő parancsolatát, amelyeket én ma parancsolok néked, hogy azt cselekedjed, ami igaz az Úrnak, a te Istenednek szemei előtt” (5Móz 13:18). „Ebben az időben nem volt király Izraelben, hanem ki-ki azt cselekedte, amit jönak látott” (Bír 17:6; 21:25).

Ezekben a versekben megjelenik egy igen fontos ellentét, olyan korban, amikor az emberek lázadnak az ellen, hogy egy külső hatalom mondja meg, mit kell tenni, vagy mi a helyes és mi a rossz. Mégis, látható az egyértelmű különbség a két világszemlélet között. Az egyik gondolkodás alapján az emberek azt teszik, amit jönak látnak; a másik szemlélet követői pedig azt cselekszik, ami helyes „az Úr, a te Istened szemében”. Az első állásponttal az a dilemma, hogy oly sokszor a történelem során, ami „jó” valaki szemében, gyakran rossz Isten szerint. Ezért kell mindenünket, még a lelkiismeretünket is alárendelni Isten Igéjének.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Milyen példákra emlékszel vissza, amikor „jó” emberek gonosz dolgokat cselekedtek, és mégis úgy gondolták, hogy amit tesznek, az helyes?
2. Sok kultúrában megrettenve tekintenek vissza olyan helyzetekre, amelyeket a korábbiakban mindenki elfogadott és követett. Miért tanulság számunkra, hogy nem csupán a Biblia tanításának kell alávetni magunkat, de óvatosnak kell lennünk azzal is, hogyan értelmezzük a Szentírást? Ez különösen akkor fontos, amikor tudatosítjuk, hogy olyan emberek is elkövettek „helytelen” dolgokat, akik cselekedeteiket a Biblia alapján próbálták igazolni. Mit mond el ez számunkra a Tízparancsolat alapvető és megkérdőjelezhetetlen fontosságáról?
3. Amikor Jeremiás könyvét tanulmányozzuk ebben a negyedévben, ne felejtjük el, hogy a figyelmeztetések ellenére az emberek azt gondolták, hogy rendben van az Istennel való kapcsolatuk. Mi okozta tévedésüket a saját helyzetükkel kapcsolatban? Mi a tanulság számunkra?

PÁSKULYNÉ KOVÁCS ERZSÉBET: ÚGY ROHAN AZ ÉLET

Úgy rohan az élet, az évek.
Már megint ősz van, jön a tél.
Rá sem érek jól meggondolni,
honnan indultam, mi a cél?
Új nap, új kérdés és a válasz
valahogy elmarad...
Az idő kipontozza helyét:
a szív adós marad.

Örökös adósa vagyok
az én Istenemnek!
S az elmúló napok, évek
mind bennem remegnek.
- Az öröm, a bánat együtt;
így borulok eléd,
hogy áldjam és magasztaljam
életem Istenét.